

**UCHWAŁA NR XI/123/2019
RADY MIEJSKIEJ W DZIERZGONIU**

z dnia 30 października 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm. Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1696 i 1814) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544, 2245 z 2019 r. poz. 730, 924 Rada Miejska w Dzierzgoniu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dzierzgonia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady

Ryszard Świder

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Dzierzgoń na lata 2019-2021

WSTĘP

Nie ma jednoznacznej definicji rodziny. W świetle ustawy o pomocy społecznej rodzina definiowana jest jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Rodzina pełni funkcje: prokreacyjną, ekonomiczną, opiekuńczą, socjalizacyjną, wychowawczą oraz religijną. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka. Jednak nie wszystkie rodziny są w stanie zapewnić odpowiednie warunki dla jego rozwoju i wychowania. Współczesna rodzina jest obciążona wieloma dylematami. Zdarza się, że rodzice napotykają na trudności, które przewyższają ich możliwości rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów. Wówczas zachodzi potrzeba wsparcia rodziny w odzyskaniu jej prawidłowych funkcji. W sytuacji, kiedy rodzina znajdzie się w kryzysie konieczna jest odpowiednio dostosowana pomoc, która przywróci prawidłowe funkcjonowanie. Problemy występujące w rodzinie bardzo często są złożone i wymagają podejścia skoncentrowanego na wielu rozwiązaniach. Zaangażowania i współpracy różnych instytucji w celu stworzenia planu działania. Pomoc instytucjonalna powinna być realizowana poprzez wzmacnianie i wyzwalamie zasobów, istniejących w rodzinach. Opierając się na założeniach ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych powinno odbywać się na planowych działaniach mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Powinno być oparte min. na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn występującego kryzysu, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, a także na rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny czy też dążeniu do reintegracji rodziny.

Stąd też zachodzi potrzeba opracowania gminnego programu wspierania rodziny, który stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dzierzgoń.

Podstawa prawna działań

- Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.);
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 852);
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.);
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 924);
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin z dnia 04 listopada 2016 r. „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473).

I Charakterystyka demograficzna i społeczna gminy Dzierzgoń

Gmina Dzierzgoń jest gminą miejsko-wiejską. Położona jest w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Ankamaty, Bągart, Bruk, Budzisz,

Jasna, Minięta, Morany, Nowiec, Poliksy, Prakwice, Tywęży, Żuławka Sztumska. Siedzibą Gminy jest miasto Dzierżgoń. Powierzchnia Gminy wynosi 131 km², co stanowi 17,9 % powierzchni powiatu, 0,72 % powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia wynosi 72 osoby/km², w powiecie 57,9 osób/km², w województwie 127/km².

Jak wynika z danych zawartych w poniższej tabeli głównym powodem przyznania pomocy w MOPS w Dzierżgoniu w latach 2016 – 2018 było ubóstwo. Za dotkniętych ubóstwem w pomocy społecznej uważamy osoby i rodziny, których dochód jest równy lub niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej - dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł lub dla osoby w rodzinie wynosi 528 zł. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej oprócz ubóstwa powodami ubiegania się o pomoc było głównie bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność (poniższa tabela przedstawia dane z poprzednich lat).

Powody przyznania pomocy w latach 2016-2018 r.

Lp.	Rodzaj sytuacji życiowej	2016		2017		2018	
		Ogółem rodziny	Osoby w rodzinach	Ogółem rodziny	Osoby w rodzinach	Ogółem rodziny	Osoby w rodzinach
1	Ubóstwo	397	1021	364	896	283	638
2	Bezdomność	17	18	19	19	17	17
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	0	0	0	0	0	0
4	Bezrobocie	301	876	248	693	218	574
5	Niepełnosprawność	177	365	179	335	177	305
6	Długotrwałą lub ciężką chorobą	232	503	239	467	232	428
7	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym: rodziny niepełne rodziny wielodzietne	125	408	94	315	79	252
		76	254	63	199	50	148
		9	58	7	49	5	31
8	Przemoc w rodzinie	2	7	6	16	2	6
9	Alkoholizm	39	61	29	39	32	39
10	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9	17	10	22	12	19
11	Zdarzenie losowe	1	3	2	13	2	6
12	Narkomania	5	8	3	6	3	3

II Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2019-2021.

III Cele główne i szczegółowe programu

Cel główny: zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków do życia i rozwoju dzieciom w naturalnym środowisku.

Cele szczegółowe:

- wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny;
- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;

- podnoszenie standardów pracy podmiotów działających na rzecz rodziny;
- poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego;
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

IV Odbiorcy Programu

1. Mieszkańcy miasta i gminy Dzierżoń
2. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
3. Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym również dotknięte bezrobociem
4. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki
5. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny a także wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VI Realizatorzy Programu

Koordinatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniu w partnerstwie z:

- Urzędem Miejskim w Dzierżoniu
- placówkami oświatowymi z terenu Gminy Dzierżoń (szkoły i przedszkola)
- Posterunkiem Policji w Dzierżoniu
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dzierżoniu
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Służbą Zdrowia w Dzierżoniu
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Sztumie
- Powiatowym Urzędem Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierżoniu
- Sądem Rejonowym w Kwidzynie
- Organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i innymi placówkami oraz instytucjami, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę.

VII Zadania w zakresie wspierania rodziny

Lp	Zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1	Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniu
2	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik, pedagog, pracownik socjalny oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodziny min. terapeutów ds. uzależnień, interwent kryzysowy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniu, Punkt Informacyjny – Konsultacyjny, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sztumie, organizacje pozarządowe.
3	Ochrona rodziny przed utratą bezpieczeństwa socjalnego. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniu.

	w trudnej sytuacji życiowej.	
4	Pomoc rodzinom poprzez działania rodzin wspierających	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu
5	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu
6	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu
7	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu
8	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu
9	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu.
10	Podnoszenie kompetencji służb działających na rzecz dziecka i rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
11	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu, Posterunek Policji w Dzierzgoniu, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe z terenu Gminy Dzierżgoń.

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Dużym wsparciem dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest pomoc asystenta rodziny. Działania asystenta mają bardzo często charakter profilaktyczny. Do zadań asystenta należy przede wszystkim:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- sporządzenie na wniosek Sądu, opinii o rodzinie i jej członkach
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami zajmującymi działaniami na rzecz rodziny
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną,

- wykonywanie innych czynności i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną przeżywającą trudności związane z kryzysem może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, pedagogicznego i terapeutycznego) w formie konsultacji, interwencji i poradnictwa.

Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny są uzależnione od potrzeb rodziny wspieranej mogą to być min. działania pomocowe w prowadzeniu gospodarstwa domowego czy opieki nad dziećmi. Rodzina pomocowa w swoim założeniu może otrzymywać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co musi mieć odzwierciedlenie w zawartej umowie.

Wsparcie materialne rodzin ubogich, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

W celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej konieczne jest wsparcie materialne. Polega ono na objęciu dożywianiem uczniów szkół i przedszkoli, zapewnieniu pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim, pomocy w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły i podręczniki szkolne, udzielanie stypendiów szkolnych czy współorganizowaniu wypoczynku letniego.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku konieczności umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

VIII Źródła finansowania programu

1. Środki własne gminy
2. Dotacje z budżetu państwa
3. Środki pozabudżetowe.

IX Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Dzierżgoń ma charakter otwarty i elastyczny. Prowadzenie ewaluacji i monitoringu będzie polegało na ciągłym monitorowaniu w celu uzyskaniu informacji czy kontynuować konkretne działania czy należy je zmodyfikować. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian będą one odpowiednio dostosowywane przez MOPS w Dzierżgoniu.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Rodzinie, przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina, w ramach zadań własnych winna zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenia jej w odpowiednie narzędzia. W tym właśnie celu opracowuje się 3 – letni program wspierania rodziny. Niniejszy program zawiera kierunki działań mających na celu tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania i wychowania dzieci w rodzinach biologicznych, a także przywracania rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Burmistrz Dzierzgonia

Jolanta Szewczun